

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αναμόρφωση του προγράμματος "Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους" και άλλες ρυθμίσεις για τη βελτίωση των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας - Σύσταση οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, διαρθρώνεται σε τρία (3) Μέρη (Α΄ έως Γ΄) και αποτελείται από τριάντα τρία (33) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, με τις ρυθμίσεις του «αντιμετωπίζονται [ιδίως] ζητήματα αναφορικά με τις παροχές προς ωφελομένους εποπτευ[ό]μ[ε]νων φορέων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και την επωφελέστερη κατά το δυνατό διοίκησή τους (...) [,] [και] σκοπ[ού]ν[ται] η διεύρυνση του προγράμματος "Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους", ώστε μέσω αυτού να ωφεληθούν ακόμη περισσότερες κοινωνικές ομάδες, σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα (...) [καθώς και] η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την παιδική προστασία μέσα από την αναμόρφωση της σύνθεσης των εκτελεστικών οργάνων διοίκησης φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό» (βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 58).

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1 έως 31), υπό τον τίτλο «Αναμόρφωση του προγράμματος "Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους" και άλλες ρυθμίσεις για τη βελτίωση των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας - Σύσταση οριζόντιων

υποστηρικτικών υπηρεσιών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», το οποίο διαρθρώνεται σε οκτώ (Α΄ έως Η΄) Κεφάλαια, ρυθμίζει σχετικά ζητήματα.

Ειδικότερα, το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1 και 2), υπό τον τίτλο «Σκοπός και αντικείμενο», περιλαμβάνει τον σκοπό και το αντικείμενο του εν λόγω Μέρους. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 3 έως 5), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις κοινωνικής πρόνοιας», μεταξύ άλλων, διευρύνονται οι κατηγορίες των ωφελουμένων του προγράμματος «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» (άρθρο 3), αυξάνεται ο αριθμός των τμημάτων βρεφικής φροντίδας που δύνανται να μετέχουν σε πρόγραμμα χρηματοδότησης (άρθρο 4), και νομιμοποιούνται καταβληθείσες παροχές από πλευράς των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών και του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης (άρθρο 5). Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρο 6), υπό τον τίτλο «Πολιτικές ενίσχυσης της νεολαίας», θεσπίζει, ιδίως, πρόγραμμα, υπό τον τίτλο «Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας», για την προαγωγή της ενεργού συμμετοχής των νέων στα κοινά. Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 7 έως 13), υπό τον τίτλο «Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την παιδική προστασία – Επείγοντα ζητήματα αρμοδιότητας [της] Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής», ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, εκ νέου, διαδικαστικά ζητήματα ως προς την κοινωνική έρευνα που διενεργείται πριν από την τέλεση υιοθεσίας και αναδοχής (άρθρο 7) και τη διοίκηση και τον εσωτερικό έλεγχο των φορέων λειτουργίας των Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας καθώς και τα ασυμβίβαστα των διευθυντών τους (άρθρο 8), υπάγει στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας το συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο υπό την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής-Υιοθεσίας Ε.Σ.Αν.Υ.» (άρθρο 9), το συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο υπό την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» (άρθρο 10), όπως και το συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο υπό την ονομασία «Εθνικός Μηχανισμός Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού» (άρθρο 11), και ρυθμίζει, εκ νέου, ζητήματα που αφορούν τη συγκρότηση (άρθρο 12) και τη λειτουργία του (άρθρο 13). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ (άρθρα 14 έως 17), υπό τον τίτλο «Ζητήματα εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του Σικιαριδείου Ιδρύματος Απροσάρμοστων Παίδων (άρθρο 14), ορίζεται ότι το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) υπό την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος» (Σ.Κ.Λ.Ε.) υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (άρθρο 15), και ρυθμίζονται ζητήματα αναφορικά με τη διαδικασία διεκπεραίωσης οφειλών προηγούμενων συνδρομών μελών του Σ.Κ.Λ.Ε. (άρθρο 16), καθώς και ζητήματα σχετικά με την ανάληψη αδιάθετου ερανικού ποσού της ερανικής επιτροπής ανεγέρσεως «Ηρώου της Μανιάτισσας» του π.δ. 583/1978 (άρθρο 17). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 18 έως 26), υπό τον τίτλο «Σύσταση και λειτουργία οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών [του] Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», προβλέπεται η σύσταση, στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, «Γραφείου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (άρθρο 18) και «Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», και καθορίζεται η οργανωτική συγκρότηση της εν λόγω διεύθυνσης (άρθρο 19). Ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με τους επιχειρησιακούς στόχους, τη συγκρότηση και τις αρμοδιότητες διευθύνσεων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, όπως της «Διεύθυνσης Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Υπηρεσιών», της «Διεύθυνσης Προμηθειών, Μέριμνας και Περιουσίας», της «Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» και λοιπών διευθύνσεων (άρθρα 20 έως 24). Ορίζονται, εξ άλλου, τα καθήκοντα των προϊσταμένων διευθύνσεων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (άρθρο 25), και εντάσσονται αρμοδιότητες που είχαν μεταφερθεί, διά του π.δ. 77/2023, στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σε οργανικές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του εν λόγω Υπουργείου (άρθρο 26). Το Κεφάλαιο Ζ' (άρθρα 27 και 28), υπό τον τίτλο «Ζητήματα αρμοδιότητας [της] Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», υπάγει στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας το συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο υπό την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας» (άρθρο 27), και καθορίζει, εκ νέου, τη συγκρότησή του (άρθρο 28). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η' (άρθρα 29 έως 31), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις», εισάγονται εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 29), καθώς και μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις (άρθρα 30 και 31, αντίστοιχα).

Το Μέρος Β', υπό τον τίτλο «Επείγουσα διάταξη [του] Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», αποτελείται από ένα άρθρο (άρθρο 32), το οποίο ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού και επιδομάτων στους εργαζόμενους επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της γουνοποιίας και πλήττονται από τις συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία, και των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή.

Το Μέρος Γ΄, υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», αποτελείται από ένα άρθρο (άρθρο 33), το οποίο ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των τίτλων των Μερών και των επιμέρους Κεφαλαίων του νομοσχεδίου

α. Στον τίτλο του Κεφαλαίου Γ΄ του Μέρους Α΄ («Πολιτικές ενίσχυσης της νεολαίας») η λέξη «πολιτικές» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον δόκιμο όρο «Δέσμη μέτρων».

β. Στον τίτλο του Κεφαλαίου Δ΄ του Μέρους Α΄ («Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την παιδική προστασία – Επείγοντα ζητήματα αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τη φράση «Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής», να τεθεί το οριστικό άρθρο «της».

γ. Στον τίτλο του Κεφαλαίου ΣΤ΄ του Μέρους Α΄ («Σύσταση και λειτουργία οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τη φράση «Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

δ. Ομοίως, στον τίτλο του Κεφαλαίου Ζ΄ του ίδιου Μέρους («Ζητήματα αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τη φράση «Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», να τεθεί το οριστικό άρθρο «της».

ε. Στον τίτλο του Μέρους Β΄ («Επείγουσα διάταξη Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τη φράση «Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

α. Στο πλαίσιο της απαρίθμησης, διά του εν λόγω άρθρου, των επιμέρους στοιχείων του σκοπού του Μέρους Α΄ του νομοσχεδίου, γίνεται αναφορά, υπό στοιχ. γ), στην «κάλυψη αναγκών των ωφελο[υ]μ[έ]νων «του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης του ν. 4109/2013 (Α΄ 16)».

Το «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης» ξεκίνησε να λειτουργεί το έτος 1903, ως ίδρυμα. Διά του ν. 4163/1961 (ΦΕΚ Α΄ 73), μετατράπηκε, υπό την επωνυμία «Εθνικών Παπάφειον Ορφανοτροφείον "Ο Μελιτεύς"», σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (άρθρο 1), και, διά του β.δ. 273/1973 (ΦΕΚ Α΄ 81), διατηρώντας την εν λόγω νομική προσωπικότητά του, εντάχθηκε, υπό την επωνυμία «Παπάφειον Κέντρον Παιδικής Μερι-

μνης Αρρένων Θεσσαλονίκης "Ο Μελιτεύς"» στην κατηγορία των «Ιδρυμάτων Περιθάλψεως Απροστατεμένων Παιδών» που λειτουργούν ως "Κέντρα Παιδικής Μεριμνης"» (άρθρο 1 παρ. 1 και 2.α.). Διά του ν. 3106/2003 (ΦΕΚ Α' 30), το «Παπάφειο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Θεσσαλονίκης "Ο Μελιτεύς"» καταργήθηκε ως ν.π.δ.δ. και μετατράπηκε σε υπηρεσία του Περιφερειακού Συστήματος Υγείας και Πρόνοιας (Περιφερειακή Μονάδα Κοινωνικής Φροντίδας στο Α' Πε.Σ.Υ.Π. Κεντρικής Μακεδονίας). Διά του ν. 3329/2005 (ΦΕΚ Α' 604), η εν λόγω Μονάδα Κοινωνικής Φροντίδας, υπό την επωνυμία «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων 'Παπάφειο' Θεσσαλονίκης» μετατράπηκε, εκ νέου, σε ν.π.δ.δ.

Δοθέντος ότι ο ν. 4109/2013, τον οποίο μνημονεύει η προτεινόμενη διάταξη, δεν μετέβαλε τη νομική προσωπικότητα του ως άνω Κέντρου, αλλά επιβεβαίωσε τον χαρακτήρα του ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (βλ. άρθρο 9 παρ. 2 περίπτ. ιγ', όπως προστέθηκε διά του άρθρου 127 παρ. 1.Ι. του ν. 4199/2013: «Το "Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης" παραμένει αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου»), φαίνεται να παρέλκει η αναφορά σε αυτόν. Ως νομοθετικό κείμενο αναφοράς θα μπορούσε να αναγραφεί, εν προκειμένω, είτε ο ιδρυτικός ν. 4163/1961, είτε το β.δ. 273/1973, είτε ο ν. 3329/2005, κατά τα ανωτέρω.

β. Η λέξη «ωφελομένων» στο στοιχ. γ) της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1 θα μπορούσε να αντικατασταθεί από το ορθό «ωφελουμένων» (τονισμός στην παραλήγουσα), διότι πρόκειται για επίθετο που επέχει επέχει θέση ουσιαστικού. Η παρατήρηση αυτή αφορά τον τονισμό του εν λόγω όρου στη γενική πτώση (του ενικού και του πληθυντικού αριθμού) σε όλο το νομοσχέδιο, όταν αυτός επέχει θέση ουσιαστικού (βλ. άρθρο 2 στοιχ. α' και γ', άρθρο 3 και τίτλο του άρθρου 3, άρθρο 5 παρ. 2-3 και τίτλο του άρθρου 5).

γ. Στο πλαίσιο της απარიθμησης, διά του άρθρου 1, των επιμέρους στοιχείων του σκοπού του Μέρους Α' του νομοσχεδίου, γίνεται αναφορά, υπό στοιχ. ζ), στην «πλήρ[η] διοικητική ανεξαρτητοποίηση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (...)».

Για λόγους ακριβούς νοηματικής απόδοσης των ρυθμίσεων, και προς αποφυγή πρόκλησης σύγχυσης με τον θεσμό των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, η εν λόγω φράση θα μπορούσε να αντικατασταθεί ως εξής: «ζ) η ολοκλήρωση της διοικητικής, οργανωτικής και λειτουργικής διάρθρωσης και συγκρότησης του Υπουργείου (...)».

2. Επί του άρθρου 4

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 58 του ν. 4837/2021, κατά τρόπον ώστε το πρόγραμμα χρηματοδότησης που εκπονεί το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την ίδρυση

έως πενήντα χιλιάδων (50.000) νέων θέσεων για βρέφη σε όλη την επικράτεια να μην αφορά πλέον μόνον εκείνους τους σταθμούς που εντάσσονται στην αρμοδιότητα του εν λόγω Υπουργείου.

Επισημαίνεται, ενημερωτικώς, ότι, για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, λειτουργούν βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί οι οποίοι: α. ιδρύονται από ιδιώτες (κατ' ακριβολογία, από «φορείς ιδιωτικού δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. Δ22/οικ.11828/293/13.3.2017 - ΦΕΚ Β' 1157, όπως ισχύει, η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 του ν. 2345/1995), ή β. τελούν υπό την εποπτεία Δήμου, δεδομένου ότι, βάσει του άρθρου 42 παρ. 1-2 του ν. 2218/1994 (βλ. άρθρο 26 του π.δ. 410/1995, όπως ίσχυε τότε), οι κρατικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που είχαν ιδρυθεί βάσει του από 2.11.1935 α.ν. (ΦΕΚ Α' 527) μετατράπηκαν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της μορφής του άρθρου 203 του ως άνω π.δ., υπαγόμενα στην εποπτεία του ΟΤΑ α' βαθμού στη διοικητική περιφέρεια του οποίου λειτουργούν. Οι σταθμοί της πρώτης, ως άνω, κατηγορίας εντάσσονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ενώ εκείνοι της δεύτερης, στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών. Πέραν αυτών, υπάρχει και τρίτη κατηγορία βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, εκείνη όσων έχουν συσταθεί είτε από ασφαλιστικά ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης ή μετοχικά ταμεία (κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3 παρ. 2 του β. 2345/1995), οι οποίοι εντάσσονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, είτε έχουν συσταθεί, βάσει νόμου, σε κατ' ιδίαν Υπουργεία για τη φροντίδα παιδιών του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτά, και τα οποία εντάσσονται στην αρμοδιότητα του αντίστοιχου Υπουργείου (λ.χ., του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, βλ. αρ. 329 παρ. 3 του ν. 4072/2012, του Υπουργείου Υγείας, κ.λπ. Ως προς τους αντίστοιχους σταθμούς της Βουλής των Ελλήνων – βλ. άρθρο 20 παρ. 2 του ΚτΒ – Μέρος Β' Προσωπικό – επισημαίνεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση τίθεται, αν θεωρηθεί ότι αφορά και τη Βουλή, κατά παραβίαση της συνταγματικής κατοχυρωμένης αρχής της αυτονομίας της Βουλής (άρθρα 65 παρ. 1 του Συντάγματος εν γένει, και 103 παρ. 6 όσον αφορά ειδικότερα το προσωπικό της), και ως εκ τούτου δεν δύναται να τύχει εφαρμογής ως προς τη Βουλή).

3. Επί του άρθρου 5 παρ. 3

Ορίζεται, εν προκειμένω, μεταξύ άλλων, ότι «[ε]ιδικές παροχές (...), δύναται να καταβληθούν αναδρομικά στους ωφελούμενους (...)». Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, το εν λόγω εδάφιο θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί, ως εξής: «[ε]ιδικές παροχές (...), δύνανται να καταβληθούν αναδρομικά στους ωφελούμενους (...)».

4. Επί του άρθρου 6

Με τις διατάξεις του άρθρου 6 θεσπίζεται πρόγραμμα, υπό τον τίτλο «Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας», το οποίο πραγματοποιείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και απευθύνεται στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, με στόχο, ιδίως, την προαγωγή της ενεργού συμμετοχής των νέων στα κοινά.

α. Ως προς τον σκοπό του προγράμματος, ορίζεται ειδικότερα ότι αυτός περιλαμβάνει: την «προαγωγή της ενεργού συμμετοχής των νέων ηλικίας δεκαπέντε (15) έως είκοσι εννέα (29) ετών σε τοπικό επίπεδο, [τ]η[ν] καλλιέργεια ισχυρών δεσμών μεταξύ των νέων και της τοπικής κοινωνίας και [τ]η[ν] ενθάρρυνση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού για την υλοποίηση δράσεων που αφορούν στην ενεργό πολιτιότητα των νέων σε τοπικό επίπεδο».

Η, κατά τα ως άνω, αναφορά στην «ενεργό συμμετοχή των νέων» χρήζει συμπλήρωσης ως προς το πεδίο συμμετοχής τους (λ.χ., συμμετοχή των νέων στα κοινά). Ως προς τη χρήση, εξ άλλου, του όρου «πολιτιότητα», παρατηρείται ότι, επειδή ο εν λόγω όρος αποτελεί νεολογισμό (κατ' απόδοση του γαλλικού όρου *citoyenneté* και του αγγλικού όρου *citizenship*, που, όμως, αποδίδονται στα ελληνικά ως *ιθαγένεια* ή *υπηκοότητα*), θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τις φράσεις «ιδιότητα του πολίτη» ή «συμμετοχή στα κοινά», που αποδίδουν πλήρως το νοούμενο.

β. Η διαδικασία της αξιολόγησης στην οποία υπόκεινται οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, περιλαμβάνει την υποβολή αίτησης υποψηφιότητας. Η αίτηση αυτή περιέχει πρόγραμμα δραστηριοτήτων του υποψηφίου Ο.Τ.Α., οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη, αλλά σχεδιάζεται να έχουν πραγματοποιηθεί εντός δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης. Ορίζεται, πάντως, ότι, για την «αξιολόγηση της αίτησης κάθε υποψηφίου Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, λαμβάνονται υπόψιν ήδη υλοποιούμενες δράσεις και λοιπές πρωτοβουλίες» που εξυπηρετούν τους, κατά τα ανωτέρω, στόχους. Στο άρθρο 29 παρ. 3, εξ άλλου, ορίζεται ότι ο Ο.Τ.Α. στον οποίο, κατόπιν αξιολόγησης, απονέμεται ο τίτλος της «Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας» βραβεύεται με επιχορήγηση ύψους έως ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ.

Δεδομένου ότι η «Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας» θεσπίζεται προς εκτέλεση των ανωτέρω στόχων (βλ. άρθρο 6 παρ. 2 του νομοσχεδίου) και ότι ο βραβευμένος Ο.Τ.Α. ενδέχεται να μην έχει προλάβει, εντός του ορισμένου χρόνου (των δώδεκα μηνών από τη δημοσίευση της πρόσκλησης), να εκτελέσει πλήρως το, κατά τα ως άνω, πρόγραμμα δραστηριοτήτων του, παρατηρείται ότι η Κ.Υ.Α. του άρθρου 29 παρ. 3 δεν ρυθμίζει ούτε τα πεδία στα ο-

ποία δύναται να αξιοποιηθεί το χρηματικό βραβείο, ούτε το αν αυτά επικεντρώνονται στις συγκεκριμένες ή και σε γενικότερες δραστηριότητες προς όφελος της ενεργού συμμετοχής των νέων στα κοινά, ούτε τη διαδικασία ελέγχου για τον τρόπο αξιοποίησης του χρηματικού βραβείου.

γ. Ενημερωτικώς παρατηρείται ότι αντίστοιχο πρόγραμμα με το εν προκειμένω θεσπιζόμενο, και δη υπό τον ίδιο τίτλο («Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας»), είχε εισαχθεί από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο της ανακήρυξης, από την Επιτροπή, του έτους 2002 ως Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας (βλ. Απόφαση (ΕΕ) 2021/2316 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας (2022)», ΕΕ L 462 της 28.12.2021, σελ. 1 έως 9, βλ., επίσης, την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 10.1.2024, «σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας 2022», COM(2024)1). Στο πρόγραμμα, υπό την αρχική μορφή του, ο τίτλος της «Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας» ήταν τιμητικός (δεν συνοδευόταν από χρηματικό βραβείο/επιχορήγηση), όπως, εξ άλλου, διατηρήθηκε και υπό την επόμενη Προκήρυξη του προγράμματος από τους ίδιους φορείς («Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας 2024», βλ. <https://www.eetaa.gr/wp-content/uploads/2023/06/eu2023-prokiriksi.pdf>),

Την πραγματοποίηση του εν λόγω προγράμματος ως θεσμού πλέον ανέλαβε, προίούσης της διαδικασίας που αφορούσε την «Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας 2024», η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (βλ. την από 27.10.2023 Ανακοίνωση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. για τους προκριθέντες Δήμους, https://www.eetaa.gr/wp-content/uploads/2023/10/20231027_anakoinosh_prokrithenton_dhmon.pdf), νικητής, δε, του προγράμματος ανακηρύχθηκε ο Δήμος Κομοτηνής.

5. Επί του άρθρου 8

Με τις διατάξεις του άρθρου 8 τροποποιείται το άρθρο 1Α του ν. 2345/1995, που αφορά τη διοίκηση, τον εσωτερικό έλεγχο και τη διαφάνεια των φορέων λειτουργίας των Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας. Μεταξύ άλλων, προστίθεται νέα παράγραφος 8Α, σύμφωνα με την οποία, «[ο]ι διευθυντές, υπό οποιαδήποτε νομική σχέση, των Φορέων λει-

τουργίας ΜοΠΠ δεν επιτρέπεται να είναι μέλη/εταίροι των Φορέων λειτουργίας ΜοΠΠ, ούτε μέλη του εκτελεστικού οργάνου διοίκησης αυτών. Το ασυμβίβαστο του πρώτου εδαφίου ισχύει και μετά τη, με οιονδήποτε τρόπο, λήξη της σχέσης με τον Φορέα λειτουργίας ΜοΠΠ».

Παρατηρείται ότι, διά του πρώτου εδαφίου της προτεινόμενης ρύθμισης, εισάγεται, ως προς τους διευθυντές των Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του μέλους ή του εταίρου Φορέα λειτουργίας τέτοιων Μονάδων, ενώ, διά του δεύτερου εδαφίου, θεσπίζεται υποχρέωση των προσώπων που ορίζονται διευθυντές των εν λόγω Μονάδων να μην λάβουν ποτέ, μετά τη λήξη της σχέσης τους με τη Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, την ιδιότητα του μέλους ή του εταίρου Φορέα λειτουργίας τέτοιας Μονάδας. Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι, από τη διατύπωση της διάταξης, δεν είναι σαφές αν η εν λόγω απαγόρευση καταλαμβάνει μόνον τον συγκεκριμένο Φορέα λειτουργίας ΜοΠΠ, στον οποίο θήτευσε το πρόσωπο ως διευθυντής, ή κάθε τέτοιο Φορέα και κάθε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας και, επομένως, το ζήτημα χρήζει διευκρίνισης.

Η προτεινόμενη ρύθμιση στοχεύει, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο (σελ. 64 της Έκθεσης Συνεπειών Ρύθμισης), στη «διασφάλιση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας των εργασιών» των «εκτελεστικών οργάνων διοίκησης των Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας».

Η απόλυτη απαγόρευση του δεύτερου εδαφίου, «κρίν[ε]ται», σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση που τη συνοδεύει «αναγκαί[α] προκειμένου να αποφεύγονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, δεδομένου ότι τα εκτελεστικά όργανα διοίκησης των φορέων αυτών είναι επιφορτισμένα με την ευθύνη ελέγχου των πεπραγμένων της διοίκησης του εκάστοτε φορέα».

Γεννάται, εν προκειμένω, προβληματισμός αν η εισαγωγή απόλυτου, κατά χρόνο, περιορισμού του δικαιώματος προσώπου να μετέχει, ως μέλος ή ως εταίρος, σε Φορέα λειτουργίας Μονάδας Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, εφόσον είχε διατελέσει, στο παρελθόν, οποτεδήποτε και για οσονδήποτε χρόνο, διευθυντής οιασδήποτε τέτοιας Μονάδας, τελεί σε σχέση αναλογίας προς τον επιδιωκόμενο υπό του νόμου επιδιωκόμενο σκοπό.

6. Επί των άρθρων 12, 14 και 28

Το άρθρο 12 του νομοσχεδίου ορίζει ότι «[σ]την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4491/2017 (Α' 152), περί σύνθεσης του Εθνικού Μηχανισμού Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: (...) στο στοιχείο ε. ο εκ-

πρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αντικαθίσταται από εκπρόσωπο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: (...). Ο όρος «σύνθεση» απαντά και στον τίτλο του εν λόγω άρθρου (άρθρο 12 του νομοσχεδίου).

Επισημαίνεται ότι η χρήση του όρου «σύνθεση», εν προκειμένω, δεν είναι ορθή. Πρόκειται περί της συγκρότησης του οργάνου (βλ. άρθρα 13 και 14 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ν. 2690/1999).

Η ίδια παρατήρηση ισχύει και για τον τίτλο και το περιεχόμενο των άρθρων 14 και 28 του νομοσχεδίου.

7. Επί του άρθρου 21 παρ. 3

α. Στην περ. γ' υποπερ. γα', πριν από τη λέξη «ακίνητης», θα μπορούσε να διαγραφεί το γράμμα «ι».

β. Στην περ. β' υποπερ. βιστ' η λέξη «κτίρια» θα μπορούσε να γραφεί ως «κτήρια». Ομοίως, στην περ. γ' υποπερ. γθ' της ίδιας παραγράφου, αντί της λέξης «κτιρίων», να γραφεί «κτηρίων».

8. Επί του άρθρου 23 παρ. 3

α. Στην περ. α' υποπερ. αια' της παρ. 3 θα μπορούσε η λέξη «Προγραμμάτων» να τεθεί στον ενικό αριθμό, και η σχετική φράση να αναδιατυπωθεί, ως εξής: «του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης», σύμφωνα και με τον αντίστοιχο ορισμό του άρθρου 119 του ν. 4635/2019.

β. Για λόγους σαφήνειας, στην περ. β' υποπερ. βιζ', η αναφορά στο «ηλεκτρονικό σύστημα SANI» θα μπορούσε να τεθεί ως εξής: «Ηλεκτρονικό Σύστημα Κοινοποίησης Κρατικών Ενισχύσεων (State Aid Notification Interactive - SANI SYSTEM)». Αντίστοιχα, στην υποπερ. βιη' το «διαδραστικό σύστημα SARI» θα μπορούσε να αναφερθεί ως «Διαδραστικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κοινοποίησης Κρατικών Ενισχύσεων (State Aid Reporting Interactive - SARI SYSTEM)», και η σχετική φράση να αναδιατυπωθεί ως εξής: «η υποχρέωση ηλεκτρονικής υποβολής της ετήσιας έκθεσης κρατικών ενισχύσεων μέσω του Διαδραστικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Κοινοποίησης Κρατικών Ενισχύσεων (State Aid Reporting Interactive - SARI SYSTEM)».

9. Επί του άρθρου 29 παρ. 3

Ορίζεται, εν προκειμένω, ότι «[μ]ε κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι δυνατή η καταβολή χρηματικού ποσού, ύψους έως ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ, ως επιχορήγησης στον Ο.Τ.Α. α' βαθμού στον οποίο απονέμεται ο τίτλος της «Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας» του άρθρου 6. Η δα-

πάνη της επιχορήγησης καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και καταβάλλεται άπαξ στον Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, μετά την έκδοση της απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 6».

Δεν προκύπτει με σαφήνεια αν η εν λόγω Κ.Υ.Α. καθορίζει το ύψος της χρηματικής επιχορήγησης σε μόνιμη βάση, δηλαδή, αυτής που θα καταβάλλεται στον εκάστοτε «νικητή» Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, ή αν για την καταβολή χρηματικού βραβείου απαιτείται ετησίως η έκδοση τέτοιας Κ.Υ.Α., η οποία θα καθορίζει επί τούτω το ύψος του.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2024

Οι Εισηγήτριες
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Επιστημονική Συνεργάτις
Λεμονιά Φραγκή
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών